

Projekt

z dnia 22 października 2020 r.
Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA WISŁA**

z dnia 5 listopada 2020 r.

w sprawie przyjęcia Programu wspierania rodziny w Gminie Wisła na lata 2021-2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1, art. 41 ust. 1, art. 42 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.), art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 poz. 821), art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.)

**Rada Miasta Wisła
Uchwała, co następuje:**

§ 1.

Przyjąć Program wspierania rodziny w Gminie Wisła na lata 2021-2023 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Wisła.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Wisła

Janusz Podzorski

Załącznik do uchwały Nr

Rady Miasta Wisła

z dnia 5 listopada 2020 r.

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE WISŁA NA LATA 2021 – 2023

Rodzina to pierwsze naturalne środowisko w którym dziecko wzrasta. Tu są zaspokajane jego potrzeby bytowe, warunkujące prawidłowy rozwój biologiczny i psychosomatyczny. Rodzina wpływa na proces socjalizacji, kształtuje osobowość, określa ramy postępowania, wpaja wartości i daje wzorce zachowania. Prawidłowo funkcjonująca rodzina tworzy korzystne środowisko wychowawcze i opiekuńcze. Zaspokajają wszystkie potrzeby dziecka i buduje poczucie własnej wartości i bezpieczeństwa. Zdarzają się rodziny, które w sposób niewłaściwy wypełniają swoje role. Takie rodziny wymagają stałego monitorowania i świadczenia komplementarnego wsparcia ze strony przedstawicieli różnych grup zawodowych.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 821) nałożyła na jednostki samorządu terytorialnego obowiązek wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz organizację pieczy zastępczej. Obowiązek ten jednostki samorządu terytorialnego realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Zgodnie z art. 176 w/w ustawy działania realizowane przez samorząd gminny to:

- 1) opracowanie i realizacja 3 - letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz
 - b) dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - c) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - d) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) kosztów podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo - finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 jest

utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci oraz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do ich wypełniania, poprzez pracę z rodziną, zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci oraz zapobieganie powstawaniu trudności. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczych.

I. DIAGNOZA ŚRODOWISKA LOKALNEGO

Próba diagnozy zagrożeń funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodzin z gminy Wisła prowadzi za każdym razem do analizy wielu czynników mających wpływ na funkcjonowanie rodzin, zaczynając od warunków ekonomicznych, mieszkaniowych, a kończąc na wpływie estetyki otoczenia (lub jej braku) na postawy i zachowania mieszkańców. Głęboka analiza wyżej wymienionych czynników nie jest celem niniejszego opracowania, toteż w dalszej części oprócz danych demograficznych, zostanie jedynie zasygnalizowany problem skali zagrożeń ekonomicznej funkcji rodzin – poprzez ukazanie danych liczbowych dotyczących rodzin korzystających z pomocy Ośrodka, z zakresu świadczeń działu pomocy społecznej.

II.1. Ewidencja ludności oraz liczby osób objętych pomocą społeczną w latach 2018-2020

Tabela nr 1. Ewidencja ludności z terenu gminy Wisła

Liczba ludności			
Rok	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
2018	10969	5698	5271
2019	10916	5666	5250
2020 – stan na 30.06.2020	10855	5638	5217

Tabela nr 2. Liczba osób objętych pomocą społeczną

Rok	Liczba mieszkańców	Liczba osób objętych pomocą	Ujęcie procentowe
1018	10969	1080	9,85%
2019	10916	1098	10,06%
2020 – stan na 30.06.2020	10855	803	7,40%

W 2018 roku Wisła liczyła 10969 mieszkańców. W tym samym roku udzielono pomocy 1080 osobom, co stanowi 9,85% ogółu mieszkańców Wisły. W 2019 roku liczba mieszkańców Wisły wynosiła 10916 osób, pomocy udzielono 1098 osobom, co stanowiło 10,06% ogółu mieszkańców Wisły. Z kolei na dzień 30.06.2020 mieszkańców było 10855 z tego objęto pomocą 803 osoby, co stanowiło 7,40% ogółu mieszkańców. Obserwuje się tendencję wzrostową ilości osób korzystających z pomocy społecznej, wynika to min. faktu wzrostu kryterium dochodowego, kwalifikującego osoby do świadczeń pomocy społecznej.

Tabela nr 3. Powody przyznania pomocy w roku 2020 – stan na 30.06.2020.

Powody przyznania pomocy w roku 2018				2019		2020 – na 30.06.2020	
Lp.	Rodzaj sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach
1.	Ubóstwo	109	251	113	244	98	188

2.	Sieroctwo	0	0	0	0	0	0
3.	Bezdomność	3	3	3	3	2	2
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	31	158	33	167	21	95
5.	W tym: wielodzietność	23	129	23	132	12	63
6.	Bezrobocie	63	167	57	153	50	110
7.	Niepełnosprawność	109	195	109	187	83	125
8.	Długotrwała lub ciężka choroba	160	272	168	265	122	189
9.	Bezradność w sprawach op.-wych. i prowadzenia gosp. dom.	186	392	195	416	138	277
10.	W tym: rodziny niepełne	22	58	21	56	16	48
11.	Rodziny wielodzietne	16	94	18	100	11	54
12.	Przemoc w rodzinie	4	14	5	24	0	0
13.	Potrzeba ochrony handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0
14.	Alkoholizm	21	47	23	42	19	38
15.	Narkomania	0	0	0	0	0	0
16.	Trudność w przystosowaniu do życia po opuszczeniu ZK	1	1	2	2	3	6
17.	Brak umiejętności przystosowania do życia młodzieży opuszczającej placówki	0	0	-	-	0	0
18.	Trudność integracji – status uchodźcy	0	0	0	0	0	0
19.	Zdarzenie losowe	0	0	3	21	0	0
20.	Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	0	0
21.	Kłęska żywiołowa	0	0	0	0	0	0

Powyższe dane wskazują, że dominującymi powodami przyznania pomocy jest: bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo następnie niepełnosprawność i bezrobocie. Analizując dane można też stwierdzić, że wzrasta ilość rodzin z wieloma problemami.

II. DIAGNOZA DOTYCHCZASOWYCH DZIAŁAŃ W ZAKRESIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

Tabela nr 4. Liczba rodzin z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Rok	2018	2019	2020- stan na 30.06.2020
Liczba rodzin/liczbę osób w rodzinie	186/392	195/416	138/277

Tabela nr 5. Liczba rodzin zastępczych z terenu gminy Wisła - dane na dzień 30.06.2020r.

Rodziny zastępcze	Liczba rodzin
-------------------	---------------

Spokrewnione	6
Niezawodowe	2
Zawodowe	1

Z danych uzyskanych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie wynika, że na terenie gminy Wisła utworzono 9 rodzin zastępczych z czego: 6 rodzin spokrewnionych, 2 rodziny niezawodowe i 1 rodzina zawodowa.

III.1. Praca socjalna

W głównej mierze pomoc rodzinom z problemami opiekuńczo wychowawczymi opiera się na prowadzonej przez pracownika socjalnego pracy z rodziną w miejscu jej zamieszkania. Często praca ta wymaga podejścia interdyscyplinarnego tj. współpracy z innymi podmiotami zaangażowanymi w pomoc dziecku i rodzinie w szczególności sądem rodzinnym, szkołą, Policją, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi.

Wsparcie finansowe i rzeczowe rodziny

W obowiązującym stanie prawnym istnieje wiele świadczeń mających na celu zabezpieczenie finansowe rodziny z dziećmi, wśród nich można wymienić takie świadczenia jak:

- 1) świadczenie wychowawcze 500+,
- 2) świadczenia rodzinne,
- 3) świadczenie rodzicielskie,
- 4) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka,
- 5) świadczenie z funduszu alimentacyjnego,
- 6) stypendia i zasiłki szkolne,
- 7) zasiłki z pomocy społecznej,
- 8) dodatki mieszkaniowe,
- 9) jednorazowe świadczenie Dobry start.
- 10) świadczenie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

Obok wsparcia finansowego wymienić należy także wsparcie rzeczowe. W głównej mierze dotyczy to pomocy w formie bezpłatnego posiłku (głównie realizowanego dla dzieci w trakcie pobytu w szkole) produktów żywnościowych dystrybuowanych na terenie gminy przez Polski Komitet Pomocy Społecznej, schronienia, w tym możliwości pobytu w placówkach specjalistycznych jak np. domy dla matek czy ośrodki dla osób doznających przemocy. Pomimo, iż zabezpieczenie sytuacji bytowej rodziny zarówno w formie finansowej jak i rzeczowej jest niezwykle ważne, bezpośredni wpływ tych świadczeń na ograniczenie problemów opiekuńczo-wychowawczy jest niewielki.

III.2. Poradnictwo specjalistyczne

Niezwykle istotną kwestią – poza prowadzoną pracą asystenta i pracą socjalną z rodzinami – jest możliwość skorzystania z bezpłatnego wsparcia specjalistycznego, z którego, na terenie Miasta Wisła korzystają zarówno rodzice jak i dzieci. W strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej funkcjonuje Zespół Informacyjno-Konsultacyjny ds. Pomocy Rodzinie. Do zadań Zespołu należy: udzielanie terapeutycznej pomocy psychologicznej, w tym także w szkołach, przedszkolach, oraz w miejscach zamieszkania osób z ograniczoną możliwością poruszania się oraz praca z osobami i rodzinami zaburzonymi i patologicznymi (profilaktyka, diagnostyka, terapia),

W roku 2019 z indywidualnego poradnictwa specjalistycznego: prawne, psychologiczne, rodzinne, skorzystały 1383 osoby. Bez wątpienia ta forma wsparcia ma duży wpływ na ograniczanie problemów opiekuńczo-wychowawczych w rodzinie. Niemniej jednak często wśród rodziców występuje brak samoświadomości występowania źródła problemu po swojej stronie. Często obarczają za sytuację w rodzinie dziecko, rówieśników bądź sytuację w szkole. Dlatego też niezwykle ważne

przy tej formie wsparcia jest realizowanie pracy asystenta i pracy socjalnej mającej na celu uświadomienie problemu i zmotywowanie do podjęcia terapii lub jej systematycznego kontynuowania.

III.3. Asystent rodziny

W przypadku gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, a następnie analizuje sytuację rodziny. Jeżeli z przeprowadzonej analizy, wynika konieczność przydzielenia rodzinie asystenta rodziny, pracownik socjalny występuje do kierownika ośrodka pomocy społecznej z wnioskiem o jego przydzielenie. Po otrzymaniu wniosku, kierownik ośrodka pomocy społecznej przydziela rodzinie asystenta rodziny. Poza opisaną powyżej, wymagającą zgody rodziny procedurą przyznania asystenta, rodzina może zostać także zobowiązana do pracy z asystentem przez sąd rodzinny. Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin, które objęte zostały wsparciem tą formą pomocy w tym liczbę rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem.

Tabela nr 6. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny

Rok	2018	2019	2020 – stan na 30.06.
Liczba rodzin współpracujących z asystentem rodziny	13	17	13
W tym: liczba rodzin zobowiązanych przez sąd	2	3	3

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 14) realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (Dz. U. poz. 1860);
- 15) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 16) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny kierownikowi ośrodka pomocy społecznej;
- 17) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 18) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 19) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami

pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;

20) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390), lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Praca asystenta odbywa się zawsze w miejscu zamieszkania rodziny. Pod opieką jednego asystenta nie może pozostawać więcej niż 15 rodzin. Warunki te umożliwiają intensyfikację i indywidualizację pracy z rodzinami w niwelowaniu ich trudności, błędów, braku umiejętności sprawowania właściwej opieki. Asystent uczy ekonomicznego gospodarowania budżetem domowym, wypełniania codziennych obowiązków związanych z prowadzeniem domu, utrzymywania czystości również osobistej, załatwiania spraw urzędowych, wyrabiają nawyki kontaktu z placówkami opieki zdrowotnej, placówkami oświatowymi i innymi instytucjami, motywują do podejmowania terapii uzależnień, poszukiwania pracy lub uzyskania i podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Pomaga w sporządzaniu pism, wniosków, podań. Zachęca i uświadamia rodzinom korzyści z uzyskania wsparcia w placówkach i instytucjach działających na rzecz dzieci i rodzin. Praca z rodzinami jest procesem złożonym i długotrwałym. Efekty pracy z rodzinami w przeważającym stopniu zależą od aktywności rodzin, otwarcia na otrzymywane wsparcie, chęci wprowadzenia w swoim życiu zmian. Objęcie rodziny wsparciem asystenta nie zawsze gwarantuje przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

III.4. Pozostałe działania.

Problemy wychowawcze, często są pochodną innych problemów występujących w rodzinie, jak np. uzależnienie członka rodziny, przemoc w rodzinie. W przypadku rodzin, w których występuje problem uzależnienia od alkoholu pomoc realizowana jest m. in. w ramach działalności Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiśle, szczególne działania dotyczące pomocy dla rodzin z problemem alkoholowym odnaleźć można w uchwalanym corocznie Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Nadmienić należy, iż w znacznej większości wśród rodzin, gdzie nastąpiło umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej występował problem alkoholowych, zazwyczaj obojga rodziców. Działania wynikające z przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane są w ramach powołanego przez Burmistrza Miasta Wisły Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Wiśle, w skład którego wchodzi przedstawiciele ośrodka pomocy społecznej, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiśle, szkół działających na terenie miasta, Policji, służby zdrowia, Sądu Rejonowego w Cieszynie oraz organizacji pozarządowych działających na rzecz rodziny. Szczegółowe działania mające na celu pomoc rodzinom dotkniętym przemocą określone są w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie miasta Wisła w latach 2016 – 2025.

III.5. Piecza zastępcza

Praca z rodzinami jest procesem złożonym i długotrwałym. Efekty pracy z rodzinami w przeważającym stopniu zależą od aktywności rodzin, otwarcia na otrzymywane wsparcie, chęci wprowadzenia w swoim życiu zmian. W sytuacji, gdy pozostawienie dziecka w rodzinie biologicznej stanowi zagrożenie dla jego bezpieczeństwa lub życia, koniecznym staje się odseparowanie go i umieszczenie w pieczy zastępczej. Akty prawne min. takie jak kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakazują określonym służbom podejmowanie działań zabezpieczających dziecko. Rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub te prawa zostają im ograniczone, Sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej poprzez umieszczenie go poza rodziną biologiczną. Na przestrzeni ostatnich lat liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej kształtowała się następująco:

Tabela nr 7. Liczba dzieci w pieczy zastępczej

Rok	2018	2019	2020 – stan na 30.06.2020
Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	4	4	3

III.6. Charakterystyka rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy

Najczęstszą przyczyną umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej na terenie gminy Wisła jest uzależnienie od alkoholu co najmniej jednego z rodziców. W rodzinach alkoholowych wytwarzają się pewne charakterystyczne wzorce interakcji, które różnią się od zdrowych rodzin. W rodzinach alkoholowych częściej dochodzi do zaniedbań, awantur, konfliktów i dysfunkcji. Pojawiają się częściej problemy małżeńskie, a małżeństwa są mniej trwałe. Dorastanie dziecka w rodzinie alkoholowej kształtuje w sposób destrukcyjny jego osobowość, uczuciowość i zachowanie bardziej niż cokolwiek innego. Choroba rodziców staje się główną siłą nadającą kierunek ich życiu, które zaczyna się obracać wokół problemu alkoholowego matki lub ojca. Życie takie może wywrzeć poważny wpływ na rozwój dziecka.

Liczby i zanotowane wskaźniki stanowią płaszczyzny do działań w zakresie wspierania rodzin i wdrażania programów pomocowych. Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest gwarancją rozwoju społeczeństwa dlatego też ważne jest wspieranie jej rozwoju, wzmacnianie oraz promocja wartości rodziny.

Pieczka zastępcza może być sprawowana w formie rodzinnej (rodzina zastępcza, rodzinny dom dziecka) lub instytucjonalnej (placówki opiekuńczo-wychowawcze regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne). Zgodnie z art. 176 pkt 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań własnych gminy należy współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym. Wydatki na realizację tego zadania w latach 2018-2020 kształtowały się zgodnie z tabelą poniżej:

Tabela nr 8. Wydatki z tyt. pobytu dziecka w pieczy zastępczej

Rok	2018	2019	2020 – stan na 30.06.2020
Kwota wydatków	12.759,68zł	12.698,56zł	6.935,99zł

Zaprezentowany powyżej wzrost odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej wynika z określonej ustawowo wysokości tego wydatku leżącego po stronie gminy. W roku 2020 pomimo mniejszej ilości dzieci w pieczy zastępczej, wydatki utrzymują się na tym samym poziomie – z tendencją wzrostu – z uwagi na obowiązujące zasady współfinansowania:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

III.7. Zespoły ds. okresowej oceny sytuacji dziecka.

Poza finansowaniem przez gminę kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej, pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśle (tj. pracownicy socjalni oraz asystent rodziny)

regularnie uczestniczą w odbywających się w Starostwie Powiatowym w Cieszynie posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji poszczególnych dzieci.

III. ANALIZA SWOT – Tabela nr 9.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • dobre rozeznanie sytuacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, • efektywna praca asystenta rodziny, • dobry kontakt pracowników socjalnych z rodzinami, • dobra współpraca instytucji zajmujących się problemami społecznymi, • rozbudowane zaplecze sportowe, • Wiślańskie Centrum Kultury - Duży potencjał kulturowy i form spędzania wolnego czasu 	<ul style="list-style-type: none"> • zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców, • brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, • mała aktywność rodzin do samoorganizacji „grup wsparcia” lub „grup samopomocowych”, • bardzo duże obciążenie kadrowe MOPS - brak możliwości zastąpienia pracownika/asystenta w trakcie nieobecności, • niskie aspiracje edukacyjne dzieci i rodziców, • mała dostępność do organizacji pozarządowych działających na terenie gminy w obszarze wspierania rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wzmocnienie i rozwój współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę, • możliwość pozyskania zewnętrznych środków finansowych na realizację zadań w zakresie wspierania rodziny, zwłaszcza środków unijnych w ramach perspektywy finansowej 2020 – 2025, • możliwość korzystanie ze szkoleń i innych form dokształcania przez kadrę zaangażowaną w pomoc rodzinie, • poprawa sytuacji materialnej rodzin z dziećmi (program 500+, 300 na start), 	<ul style="list-style-type: none"> • osłabienie / zanik tradycyjnych więzi rodzinnych, • brak świadomości występowania problemów opiekuńczo-wychowawczych wśród rodzin, • niestabilność przepisów prawa, • zjawisko „dziedziczenia biedy”, • wzrost tendencji do rozpadu rodziny i indywidualizacji życia, • wzrost kosztów utrzymania rodziny, • rozszerzenie się zjawisk patologicznych tj. przemoc, narkomania, alkoholizm, uzależnienia, • obniżanie się aspiracji życiowych, • pogłębiające się podziały społeczne, rozpad więzi wspólnotowych,

IV. CELE PROGRAMU

Celem głównym programu jest - **Stworzenie zintegrowanego systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji, związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci oraz działań prewencyjnych w tym zakresie.** Osiągnięcie tak wyznaczonego celu wymaga wdrożenia wyznaczonych celów oraz zadań. Zostały one ujęte w formie tabelarycznej, wraz ze wskazaniem realizacji i wskaźników monitoringu, wg poniższych danych:

1. Podnoszenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny oraz promowanie jej prawidłowego modelu.
2. Wspieranie rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej.

3. Zaspakajanie potrzeb zdrowotnych rodziny oraz zapewnienie jej bezpieczeństwa publicznego.
4. Wspieranie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.
5. Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej oraz umożliwienie im powrotu do rodzin biologicznych.

Tabela nr 10. Podnoszenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny oraz promowanie jej prawidłowego modelu

Podnoszenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny oraz promowanie jej prawidłowego modelu				
Zadania		Realizatorzy/partnerzy	Czas realizacji	Wskaźniki – monitoring
1.	Doskonalenie form pracy socjalnej z rodziną	MOPS	2021-2023	Liczba osób objętych pracą socjalną, liczba szkoleń pracowników socjalnych
2	Zapewnienie wsparcia ze strony asystenta	MOPS, UM	2021-2023	Liczba asystentów rodziny, liczba rodzin objętych wsparciem
3	Ustanowienie w razie potrzeby, rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizowanie dla nich szkoleń	MOPS, UM, NGO	2021-2023	Liczba rodzin wspierających, liczba rodzin objętych wsparciem
4	Zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego, konsultacji, terapii rodzinnej i mediacji	MOPS, MKRPA, NGO	2021-2023	Liczba osób objętych daną formą wsparcia
5	Tworzenie grup wsparcia, w tym samopomocowych dla rodziców min. samotnie wychowujących	MOPS, NGO	2021-2023	Liczba grup wsparcia - uczestników
6	Wzmacnianie więzi rodzinnych poprzez organizowanie środowiskowych imprez integracyjnych	UM, MOPS, WCK, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne	2021-2023	Liczba imprez - uczestników
7	Wspieranie interdyscyplinarne rodzin, zapewnienie dostępu do szkoleń dla osób mających świadczyć wsparcie interdyscyplinarne, podejmowanie stałej współpracy na rzecz rodzin	MOPS, MKRPA, ZI – placówki mające przedstawicieli, NGO	2021-2023	Liczba powołanych grup roboczych, liczba osób objętych wsparciem, liczba szkoleń i uczestników szkoleń w ramach ZI, liczba przedstawicieli podmiotów powołanych do ZI
8	Opracowywanie i realizowanie środowiskowych programów i projektów na rzecz rodzin, w	UM, MOPS, PCPR, NGO	2021-2023	Liczba programów, projektów – uczestników

tym finansowanych lub współfinansowanych ze środków zewnętrznych			
--	--	--	--

Tabela nr 11. Wspieranie rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej

Wspieranie rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej				
Zadania		Realizatorzy/partnerzy	Czas realizacji	Wskaźniki – monitoring
1.	Udzielanie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom ubogim	MOPS, NGO, PKPS, placówki oświatowe	2021-2023	Liczba udzielonych świadczeń - liczba odbiorców
2	Upowszechnianie wśród rodzin dotkniętych bezrobociem informacji nt.: ofert pracy, wsparcia doradcy zawodowego, stażach i zatrudnieniu socjalnym,	MOPS, PUP,	2021-2023	Liczba osób bezrobotnych korzystających ze wsparcia MOPS /liczba osób zarejestrowanych w PUP
3	Organizowanie akcji charytatywnych, promowanie aktywnych postaw i samopomocy,	MOPS, UM, NGO	2021-2023	Liczba akcji charytatywnych i promocyjnych
4	Rozpoznawanie, pobudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych środowiska. Udzielanie wsparcia dzieciom z rodzin ubogich, min. dożywianie w szkołach, organizacja wypoczynku letniego, zapewnienie dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.	MOPS, UM, placówki oświatowe, WCK, NGO	2021-2023	Liczba dzieci objętych daną formą wsparcia
5	Rozwijanie w mieście mieszkalnictwa komunalnego, socjalnego,	UM	2021-2023	Liczba mieszkań

Tabela nr 12. Zaspakajanie potrzeb zdrowotnych rodziny oraz zapewnienie jej bezpieczeństwa publicznego

Zaspakajanie potrzeb zdrowotnych rodziny oraz zapewnienie jej bezpieczeństwa publicznego				
Zadania		Realizatorzy/partnerzy	Czas realizacji	Wskaźniki – monitoring
1.	Promowanie zdrowego stylu życia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej	UM, MOPS, NGO, placówki opieki zdrowotnej, placówki oświatowe,	2021-2023	Liczba przedsięwzięć z zakresu promocji zdrowia, liczba

				programów zdrowotnych
2	Zabezpieczenie świadczeń z zakresu podstawowej opieki medycznej oraz zwiększenie dostępności do wsparcia specjalistycznego	MOPS, UM, ZOZ	2021-2023	Liczba osób objętych świadczeniami zdrowotnymi
3	Zwiększenie dostępności dla rodzin z dziećmi dotkniętymi niepełnosprawnością, w tym w formie poradnictwa i rehabilitacji;	MOPS, UM, PCPR, NGO	2021-2023	Liczba rodzin objętych poradnictwem/rehabilitacją
4	Monitorowanie rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą, problemem uzależnienia od alkoholu, środków odurzających, oraz podejmowanie działań zgodnie z programami profilaktycznymi	MOPS, UM, MKRPA, placówki oświatowe, ZI	2021-2023	Liczba rodzin objętych monitoringiem, dotkniętych przemocą, problemem uzależnienia od alkoholu, środków odurzających
5	Prowadzenie działań profilaktyczno-informacyjnych i edukacyjnych za zakresu zapobiegania wykroczeń i przestępczości, w placówkach oświatowych i środowisku lokalnym, min. poprzez Krajową Mapę Zagrożeń	UM, Straż Miejska, Policja, NGO, placówki oświatowe,	2021-2023	Liczba działań i prelekcji w placówkach oświaty, Ilość inicjatyw w ramach Planu Priorytetowego Dzielnicowych KP Wisła, Ilość punktów weryfikacyjnych w KMZ
6	Patrolowanie miejsc publicznych oraz poprawianie bezpieczeństwa na drodze min. poprzez poprawę przejść dla pieszych, oświetlenia ulic i parkingów	UM, Straż Miejska, Policja	2021-2023	Liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze

Tabela nr 13. Wspieranie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju

Wspieranie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju				
Zadania		Realizatorzy/partnerzy	Czas realizacji	Wskaźniki – monitoring
1.	Podnoszenie jakości kształcenia w placówkach oświatowych min. poprzez doskonalenie kadr	UM, placówki oświatowe,	2021-2023	Liczba nauczycieli, pedagogów –

	nauczycielskich i pedagogów szkolnych oraz doposażenie szkół w niezbędny sprzęt i programy nauczania			uczestników szkoleń, liczba doposażonych placówek
2	Zwiększenie dostępności placówek przedszkolnych w mieście	UM, placówki przedszkolne	2021-2023	Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli
3	Organizowanie zajęć i spotkań profilaktyczno-wychowawczych i edukacyjnych	MOPS, MKRPA, placówki oświatowe, NGO	2021-2023	Liczba zajęć, spotkań / uczestników
4	Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży min. poprzez zwiększenie dostępności zajęć wyrównawczych, pozalekcyjnych i pozaszkolnych, organizowanie wycieczek, turniejów sportowych, pomocy w nauce przy udziale wolontariuszy, wsparcie materialne – stypendia i zasiłki szkolne	UM, MOPS, NGO, placówki oświatowe, WCK, wolontariusze	2021-2023	Liczba działań, zajęć „wakacyjnych”, przyznanych świadczeń
5	Zwiększenie dostępności kształcenia dla dzieci niepełnosprawnych poprzez utrzymanie klas, grup integracyjnych, prowadzenie nauczania indywidualnego, likwidowanie barier architektonicznych, zapewnienie transportu i opieki w czasie przewozu do szkoły dla uprawnionych uczniów,	UM, MOPS, MKRPA, placówki oświatowe, PCPR, NGO	2021-2023	Liczba grup, klas integracyjnych, liczba uczniów + objętych nauczaniem indywidualnym, liczba zlikwidowanych barier, liczba dzieci dowożonych do szkoły
6	Rozwijanie w mieście infrastruktury umożliwiającej dzieciom i młodzieży spędzanie wolnego czasu – w tym sportowo-rekreacyjnej i zwiększenie jej bezpłatnej dostępności; Tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowania wiedzą i sztuką	UM, WCK, jednostki organizacyjne miasta	2021-2023	Liczba nowych miejsc w których można spędzić wolny czas, liczba osób korzystających
7	Upowszechnienie wolontariatu wśród młodzieży i dzieci	UM, MOPS, WCK, placówki oświatowe, NGO	2021-2023	Liczba wolontariuszy

Tabela nr 14. Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej oraz umożliwienie im powrotu do rodzin biologicznych

Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej oraz umożliwienie im powrotu do rodzin biologicznych					
Zadania		Realizatorzy/partnerzy		Czas realizacji	Wskaźniki – monitoring
1.	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej formie pieczy zastępczej	MOPS, PCPR		2021-2023	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy oraz wysokość środków
2	Podjęcie współpracy z rodziną biologiczną w zakresie opracowania planu pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej	MOPS, koordynator zastępczej	PCPR, pieczy	2021-2023	Liczba opracowanych planów/ liczba dzieci powracających do rodzin biologicznych
3	Podjęcie współpracy z podmiotami działającymi na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej	MOPS, koordynator zastępczej	PCPR, pieczy	2021-2023	Liczba podmiotów działających na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej

V. ADRESACI PROGRAMU

Odbiorcami programu są rodziny zamieszkałe na terenie gminy Wisła, w szczególności przejawiające problemy opiekuńczo-wychowawcze, zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej oraz te, które chcą współpracować na rzecz odzyskania opieki nad dzieckiem.

VI. WDRAŻANIE I MONITOROWANIE PROGRAMU

Koordynatorem realizacji Programu Wspierania Rodziny w Gminie Wisła na lata 2021- 2023 będzie Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśle. Sformułowane w dokumencie zadania będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów i partnerów.

Monitoring Programu będzie prowadzony corocznie. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania założeń dokumentu oraz stwierdzić, z myślą o podjęciu działań korygujących, czy realizacja wyznaczonych zadań zmierza w słusznym kierunku – czy uzyskane efekty są zgodne z przyjętymi zamierzeniami i na co miały wpływ.

Do oceny wdrożenia zawartych w Programie zadań zostaną wykorzystane wyznaczone w dokumencie wskaźniki monitoringu.

W terminie do 31 marca każdego roku Kierownik MOPS przedstawi Radzie Miasta informację z realizacji Programu. Informacja zbiorcza zostanie sporządzona na podstawie informacji uzyskanych od poszczególnych, wyznaczonych realizatorów i partnerów.

VII. ZAKŁADANE REZULTATY

1. Stworzenie kompleksowego i komplementarnego systemu pomocy rodzinie,
2. Pełniejsze rozpoznanie sytuacji i skali problemów dotyczących rodziny,
3. Poprawa warunków socjalno-bytowych rodzin,

4. Zapewnienie kompleksowej pomocy rodzinie,
5. Wzrost umiejętności opiekuńczo-wychowawczych,
6. Zwiększenie poziomu wiedzy rodzin na temat nurtujących ją problemów i możliwości korzystania z różnych form wsparcia,
7. Podniesienie poziomu wiedzy i kompetencji osób realizujących pomoc w środowisku i tym samym zwiększenie jakości świadczonych usług (asystent rodziny, pracownik socjalny)
8. Poprawa przepływu informacji i współpracy pomiędzy podmiotami realizującymi pomoc
9. Poszerzenie oferty możliwych form pomocy
10. Zwiększenie motywacji rodzin do zmiany, poprzez wzrost wiary we własne siły i możliwości
11. Integracja rodziny służąca jej lepszemu funkcjonowaniu
12. Poszerzenie oferty aktywnego, pozytywnego spędzania czasu wolnego

Realizatorzy programu

- a) Urząd Miasta Wisła,
- b) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- c) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- d) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Cieszynie
- e) Sąd Rejonowy w Cieszynie,
- f) Komisariat Policji,
- g) Placówki oświatowe i wychowawcze,
- h) Placówki ochrony zdrowia,
- i) Organizacje pozarządowe,
- j) Kościoły i związki wyznaniowe,

Opieka nad dzieckiem i rodziną jest jednym z kierunków działań lokalnego systemu pomocy społecznej. Skuteczna pomoc dzieciom pozbawionym opieki oraz rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej wymaga skoordynowanego działania różnych instytucji zajmujących się rodziną i dzieckiem. Gminny Program Wspierania Rodziny wyznacza nowe kierunki działania oraz zakłada kontynuację działań uznanych za niezbędne i wartościowe. Program ma charakter otwarty i będzie systematycznie aktualizowany w miarę pojawiających się potrzeb oraz posiadanych możliwości.